

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Ett barnvänligt Finland kräver handling – MLL:s riksdagsvalprogram 2019

Alla barn har rätt till en bra barndom. Att genomföra detta förutsätter ett målinriktat arbete, som sträcker sig över valperioderna och genomför barnens och ungdomarnas rättigheter: 1) främja välbefinnande, 2) bekämpa ojämlikhet och utanförskap, samt 3) stärka samråd och möjligheter att påverka.

Födelsefallen i Finland har minskat sedan år 2010. År 2017 föddes något fler än 50 000 barn, jämfört med nästan 61 000 år 2010. Den kraftiga nedgången i födelsefall är en stor utmaning för den nationella ekonomin. Med en bra familjepolitik kan vi stödja familjernas välbefinnande och möjligheterna att bilda familj.

En barnstrategi baserad på FN:s konvention om barnets rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter skapar en grund för den hållbara barn- och familjepolitiken. Barnrättskommittén har uppmanat Finland att utveckla en strategi för att tillämpa barnkonventionen. Det förberedande arbetet med barnstrategin inleddes i juni 2018.

• *En barnstrategi baserad på barnkonventionen, där det anges konkreta åtgärder för att främja barns och ungdomars rättigheter tas fram. Den nationella barnstrategin styr upprättandet av kommunala och regionala strategier. Barnombudsmän på landskapsnivå införs, för att främja barns rättigheter i landskapens och kommunernas tjänster och beslutsfattande.*

Barnkonsekvensanalysen leder till bättre beslut

Enligt barnkonventionen ska barnets bästa prioriteras i alla åtgärder som berör barn. Barnkonsekvensanalysen är en metod för att klarlägga barnens intresse. En viktig del av Mannerheims Barnskyddsförbunds riksdagsvalprogram 2019

barnkonsekvensanalysen är att lyssna på barnen och ungdomarna. Möjligheterna att lyssna på barnen och ungdomarna bör förbättras.

- *En systematisk barnkonsekvensanalys i det offentliga beslutsfattandet tillämpas. Vid barnkonsekvensanalysen är det särskilt viktigt att uppmärksamma de barn och ungdomar som lever i en utsatt position. Barnkonsekvensanalysen omfattar även budgetbeslut, vilket innebär att en barnbudgetering görs.*

Familjecentralsmodell i hela landet

Vid reformeringen av social- och hälsovårdstjänsterna utnyttjas det utvecklingsarbete som utförts i programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE).

Familjecentralen erbjuder ett komplett utbud av närtjänster, vilket innebär tjänster inriktade på barnens och familjernas välbefinnande, samt tjänster för tidigt stöd och för omvårdnad. Familjecentralen samordnar tjänsterna inom social- och hälsovård, småbarnspedagogik och skola, samt organisationernas och församlingarnas verksamhet. Det förebyggande arbetets otillräcklighet och bristen på öppen intensivvård har lett till ett ökat behov av tjänster inom barnavårdens fosterhemsvård och barn- och ungdomspsykiatri. Tillgången på rehabiliterings- och terapitjänster för barn och unga bör förbättras. Vid upphandling av dessa tjänster bör kvalitetsfaktorer och tjänsternas kontinuitet ur barnets synvinkel betonas.

- *Samordning av tjänster för barn, ungdomar och familjer, samt samarbetet med organisationerna förstärks i de nya strukturerna.* ^[1] _[SEP]
- *Familjecentralsverksamhetens utveckling fortsätter grundat på samverkan med organisationerna och familjecentralsmodellen utökas så att den blir tillgänglig för alla barnfamiljer.*
- *Kunnande om specialtjänsterna görs tillgänglig inom bastjänsterna.* ^[L] _[SEP]

- *Inom tjänsterna för psykisk hälsa för barn och ungdom förstärks det tidiga stödet och den öppna intensivvården. Tillgången på psykiatriska tjänster inom barnskyddet säkerställs.*

Barn- och familjeinriktad reform av föräldraledigheten ^[1]_[SEP]

Sysselsättningsgraden för föräldrar är hög i Finland, och föräldrar har oftare heltidsarbete än i andra länder. De varierande behoven hos barn och familjer samt den säkra anknytningen mellan barnet och föräldrarna ska uppmärksammas i reformen. Utgångspunkten för reformen bör vara att förlänga den sammanlagda föräldraledighetstiden. Pappornas andel av den inkomstanknutna ledigheten ska förlängas, utan att minska den inkomstanknutna ledighet som mamman har idag. ^[1]_[SEP]

- *Rätt till föräldraledighet och föräldrapenning förlängs tills barnet blir 18 månader (den så kallade 6+6+6-modellen). Reformen kan även genomföras stegvis genom att först förlänga pappornas föräldraledighet. Stödet till hemvård upprätthålls, dock så att syskontillägget för barn som fyllt tre år tas bort, för att främja deltagande i småbarnspedagogik.*
- *Rätt till flexibel föräldrapenning utökas till alla föräldrar med barn under skolåldern, samt till föräldrar med barn i årskurs ett och två. Åldersgränsen för tillfällig ledighet för vård av sjukt barn ökas från nuvarande 10 år till 13 år.*

Tillräcklig och flexibel grundtrygghet för barnfamiljer

För barnfamiljernas sociala skydd behövs både generella socialpolitiska åtgärder som berör alla barnfamiljer, till exempel barnbidrag och föräldraledighet, och även riktade åtgärder, som tar hänsyn till familjernas varierande situationer. Sådana situationer kan till exempel vara ensamstående föräldrar, förälderns eller barnets sjukdom eller funktionshinder, förälderns arbetslöshet eller arbetsoförmåga, samt förlust av vårdnadshavare.

Mannerheims Barnskyddsförbunds riksdagsvalprogram 2019

Risken för fattigdom är mångfalt högre för ensamstående föräldrar än för familjer med två vårdnadshavare, och försörjningssvårigheter är avsevärt vanligare. Samordning av arbete och socialt skydd måste bli mycket flexiblare än den är nu. Fattigdom, trots att man arbetar, är i Finland en företeelse som särskilt berör barnfamiljer.

Barnfamiljsfattigdomen har åter börjat öka.

- *Barnbidragets köpkraft säkerställs genom att återställa indexbindningen. Barnbidraget behålls som en generell förmån som alla barnfamiljer får del av.*

[L
SEP] • *Situationen för ensamstående föräldrar förbättras genom att öka ensamstående föräldrars barnbidragstillägg och genom en höjning av bidragsförskottet.*

- *Socialskyddsreformen ser till att barnfamiljernas grundtrygghet – inklusive bostadsbidrag – får en tillräcklig nivå. Grundtryggheten görs tydligare och flexiblare.*

Fortsatt reformering av lagen om småbarnspedagogik

Kvalitativ småbarnspedagogik stöder barnets utveckling och minskar skillnaderna i välbefinnande. I Finland är deltagandet i småbarnspedagogik lägre än i andra jämförbara länder. Deltagandet i småbarnspedagogiken bör främjas genom att utveckla kvaliteten och förbättra tillgången, samt genom information riktad till föräldrarna. De viktigaste kvalitetsfaktorerna i småbarnspedagogiken är utbildad personal, säkra och varaktiga barn-vuxenrelationer, tillräckligt små och stabila barngrupper samt samarbetet med föräldrarna. Den nya lagen om småbarnspedagogik trädde i kraft i september 2018, men den hade fortfarande väsentliga brister: nedskärningarna i småbarnspedagogiken hade inte åtgärdats och lagen innehöll inte regler för att anordna särskilt stöd.

- *Reformeringen av lagen om småbarnspedagogik fortsätter: Den subjektiva rätten till småbarnspedagogik på heltid återställs, och vid dimensioneringen av personalen återgår man till förhållandet en lärare per sju barn som fyllt tre år. Lagen ska ange*

Mannerheims Barnskyddsförbunds riksdagsvalprogram 2019

regler för att ordna det stöd som barnet behöver i småbarnspedagogiken. Även konsulterande psykologtjänster skrivs in i lagen om småbarnspedagogik.

- *Förskoleverksamheten utökas genom att ersätta den nuvarande ettåriga förskoleverksamheten med en avgiftsfri förskola för 5–6-åringar, där förskolan och småbarnspedagogiken bildar en helhet. Starttidpunkten för grundskoleutbildningen behålls.*

Säker och hälsosam skola för alla

Alla barn och ungdomar har rätt till en säker och hälsosam skola. Mobbning och skolornas inneluftsproblem är ett betydande hot mot barnens hälsa, välbefinnande och inläring. De finska skolbarnens studieresultat har varit utmärkta, men resultaten har under de senaste åren försämrats. Det finns stora skillnader i studieresultat mellan pojkar och flickor, samt mellan infödda elever och elever med invandrarbakgrund. Det finns oroande tecken på att läskunnigheten minskar. Var femte 20–24-åring saknar examen över grundskolenivå. Finlands utbildningsnivå håller på att försämrans vid jämförelser med OECD-länder.

- *Förebyggande av mobbning och hantering av mobbning förstärks på alla nivåer i skolan. [L] [SEP]*
- *En nationell verksamhetsmodell för att klarlägga och lösa problem med inomhusluften i skolor och daghem skapas. Särskild finansiering avsätts för reparations- och nybyggnad av skol- och daghemsbyggnader. [L] [SEP]*
- *Mångsidig och god läskunnighet anges som ett centralt utvecklingsmål i undervisningen.*

- *Särskilt inom det andra stadiets yrkesutbildning, som på senare år skurits ner mycket, ökas antalet lärare.*
- *Studiematerial för andra stadiets utbildning görs avgiftsfri. [L] [SEP]*
- *Resurser för effektiviserat och särskilt stöd i grundutbildning och andra stadiets utbildning förstärks. [L] [SEP]*
- *Tillräckliga resurser för skolhälsovård och annan studerandehälsovård avsätts.*

Alla barn och ungdomar ges möjlighet till fritidsaktiviteter

Fritidsverksamheten stöder barnens och ungdomarnas välbefinnande och utveckling. Fritidsverksamheterna har kommersialiserats och blivit dyrare. Kommunernas fritidsverksamhet för barn och ungdomar har dragits ner. Ojämligheten inom fritidsaktiviteterna har ökat. Detta ökar skillnaderna i välbefinnande och hälsa, eftersom till exempel motions- och läsvanor grundläggs i barndomen och ungdomen.

- *En garanti för barns och ungdomars fritidsverksamhet införs, genom särskild finansiering till kommunerna. [L] [SEP]*
- *Skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet säkerställs för alla elever som söker sig till verksamheten i klasserna [L] [SEP] 1 och 2. [L] [SEP]*
- *Fritidsverksamheten införs i skolorna som en del av föreningsverksamheten och efter skoldagens slut. [L] [SEP]*
- *Resurser för barns och ungdomars kultur-, biblioteks- och motionsverksamhet säkerställs. [L] [SEP]*

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Medborgarsamhället ska förstärkas^{[L]_{SEP}}

Ett livaktigt medborgarsamhälle är det finska samhällets och demokratins styrka, som vi bör slå vakt om. Folkrörelserna har mångsidiga verksamheter för att stödja barns, ungdomars och familjers välbefinnande. Till exempel verkar Mannerheims Barnskyddsförbund (MLL) i hela landet med hjälp av 30 000 frivilliga, 548 lokalföreningar, 10 distriktsorganisationer och en nationell centralorganisation. I MML ingår även MML:s stiftelse för rehabilitering av barn och ungdom samt MML:s forskningsstiftelse.

- *En strategi för medborgarsamhället tas fram, och där anges konkreta åtgärder för att säkerställa förutsättningarna för medborgarnas verksamhet. Strategin vägleder även utformningen av kommunala och regionala strategier.^{[L]_{SEP}}*
- *Det säkerställs, att den offentliga makten och organisationernas samverkan fungerar inom de reformerade social- och hälsovårdsstrukturerna och landskapsstrukturerna, och att folkrörelserna får stöd för sin verksamhet från staten, kommunerna och landskapen.*

Godkänd vid Mannerheims Barnskyddsförbunds förbundsstyrelse 27 september 2018.

www.mll.fi

Twitter @MML_fi

Mannerheims Barnskyddsförbunds riksdagsvalprogram 2019

www.mll.fi